

Інтродукція

Тарас Шевченко

Уривок з поеми [“Гайдамаки”](#)

Була колись шляхетчина,
Вельможная пані;
Мірялася з москалями,
З ордою, з султаном,
З німотою... Було колись...
Та що не минає?
Було, шляхта, знай, чваниться,
День і ніч гуляє
Та королем коверзує...
Не скажу Степаном
Або Яном Собієським:
Ті два незвичайні,—
А іншими. Небораки
Мовчки панували.
Сейми, сеймики ревіли,
Сусіде мовчали,
Дивилися, як королі
Із Польщі втікають,
Та слухали, як шляхетство
Навісне гукає.
"Nie pozwalam! nie pozwalam!"
Шляхта репетує,
А магнати палять хати,
Шабельки гартують.
Довго таке творилося,
Поки не в Варшаві
Запанував над ляхами
Понятовський жвавий.
Запанував, та й думав шляхту
Приборкать трошки... не зумів!
Добра хотів, як дітям мати,
А може, й ще чого хотів.
Єдине слово "nie pozwalam"
У шляхти думав одібрати,

А потім... Польща запалала,
Панки сказалися... Кричать:
"Гонору слово, дарма праця!
Поганець, наймит москаля!"
На гвалт Пулавського і Паца
Встає шляхетська земля,
І — разом сто конфедерацій.
Розбрелись конфедерати
По Польщі, Волині,
По Литві, по Молдаванах
І по Україні;
Розбрелися та й забули
Волю рятувати,
Полигалися з жидами,
Та й ну руйнувати.
Руйнували, мордували,
Церквами топили...
А тим часом гайдамаки
Ножі освятили.